

ИЗДАВАК
УТРОМНИКОМ
И
СУБОТОМ
УРЕДИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Његовеа Бр. 7
ПЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЮ
ТЕЛЕФОН УРЕДИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕПЛАТА:
МЕСЕЧНО ЛН. 8.—
ПОЈЕДНИ БРОЈ ЛН. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

УБИСТВО АДМИРАЛА ДАРЛАНА

Исцрпљивање совјетских снага у безуспјешним очајничким покушајима Значајни успјеси осовинске противације у Тунису

ЗА ЗИМСКУ ПОМОЋ

Помозите своје ближње!

Од оснивања Средњиног одбора за социјалну помоћ скупљање зимске помоћи за избјеглице ујаме све шире равније. Најприје је било у плану скупљање помоћи за избјеглице настањене у бувањанском логору, а затим се та акција проширила и на избјеглице који се налазе у логорима у Бару, Суторману и Андријевици, да би се сада могло помислити на употуњавање те дјелатности узимањем у обзир свих оних избјеглица чији је материјални положај тежак, па били они логорисанци или не.

Досад се већином акција зимске помоћи састојала у прикупљању новчаних прилога, и у томе погледу учињено је прилично, те, под претставком да ће се наставити у истом духу и истим темпом, може се са сигурношћу очекивати да будући резултати неће востати из досадашњих, па как је вјероватно да ће ти резултати бити бољи. Наш свијет, и поред тежких ратних прилика, излазан у сусрет својој обавези, пострадаога, напавеног браћи, свјестан да, ако икад, данас треба позитивним дјелима помоћи и суретљивости доказасти братство, пријатељство, земаљство и, изнад свега, националну припадност. Пружајући онима који немају, чинећи добро онима који су несрећним ратним догађајима изабачени из својих посједба и, врло често гоњени од народних непријатеља, власталаца, плаћаника и понижавани, дошли у свој стари крај, — ми извршимо један дјело своје националне дужности: покажујемо да смо достојни своје прошлости, да смо свјесни опасности у којима живи наша напавена нација (која никад у својој историји није хтејла туђе, а, најчешће, увијек је била од других приморавана да брани свој рођени кам и своју крвну матољеву груду), и да смо знати да боље чувамо и очувамо оно што нам кроз националне напоре донесе наша будућност.

Одмах по основању Средњиног одбора за социјалну помоћ са надлежношћу за цијелу територију Црне Горе и Санаха, приступљено је оснивању среских одбора и општинских пододбора за социјалну помоћ. Међу првима је основан Срески одбор за социјалну помоћ на Петинју. Овај одбор је формиран тако да је за његовог претјседника дошао пуковник претставник Пешадске дивизије „Паруба“ а за чланове цивилни делегат при Општини цетињској, командир карањерске чете на Петинју, претјседник општине, претјседник и секретар Среског националног одбора и асистент среског начелника. Досад је овај одбор улагао велике напоре да акцију скупљања зимске помоћи упути правилним путем, да је појача и про-

шири, те је, наплавени на доста добар одзив код наших људи, имао lijеких резултата, који, иако су њиње, неће ни убудуће востати, него ће се повећати и умножити.

Треба истаћи да је досад главна пажња била усредсређена на скупљање доброволних новчаних прилога. Међутим, од 1 јануара 1943 године, по одлуци Средњиног одбора за социјалну помоћ, приступиће се скупљању помоћи у материјалу, у свима предметима за људску употребу, међу којима долазе у обзир одећа, обућа, покривачи, простирачи, постељине ствари и т.д. без обзира на њихову изношеност и опште стање. Племениште госпође ће, као што је у прошлостом броју јављено, ваћи од куће до куће и од сваког тражити да за сиромашне избјеглице приложи нешто што може и колико може. Вјерујемо да се неће наћи нико ко се не би одавао овој племенитој акцији, утолико прије што се „приближују свијетли божићни празници, када треба учинити да ралошћу затрепери много сиромашно срце.

Спремите се за ту акцију, да допринесете улаженом бједне сиромашних избјеглица прилагавем ствари које су вам свучице а њима мгу lijепо послужити! Ради се о помагању наше браће која страдају и коју треба подупријети да олоде немаштини и грубошћина зиме. Ма каква предмет од одеће, веша, покривача, вуне, ципела, коже ит.д. за избјеглице ће претстављати драгоцену помоћ. Спремите се! Ивршите своју дужност! Учините добро дјело, и Бог ће вам! Д.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Централни одбор за зимску помоћ обавјештава грађанство да на подучју Гувернерства да ће се сабирна акција за зимску помоћ за избјеглице и сиротињу уопште обавити дана првог јануара 1943 год. Ујем стима гђе се посао не буде могао обавити у току првога дана наставиће се другог и 3 јануара.

Уповорав се грађанство да избјеглице најчине оскудијевају у рубљу, одијелу, обући и постељини стварима, а то су баш предмети, које је најтеже набавити, па и кад би имали новац.

Сабирном акцијом руководеће срески одбори за зимску помоћ у смислу датих им упутстава.

ЦЕНТРАЛНИ ОДБОР ЗА ЗИМСКУ ПОМОЋ

Убиство адмирала Дарлана

Рајтер јавља да је убијен адмирал Дарлан. Убиство је извршио један 20 годишњи младић. Адмирал је пренешен у болницу, гђе је одмах приминуо. Изгледа да је функције адмирала Дарлана преузео генерал Жиро.

Афрички фронт

У Либији трају локалне борбе, у којима је уништено неколико британских јуришних одреда. Бомбардована је лука у Бенгазију. Тешко је општећен један трговачки брод средње тонаже. Борбене и ловачке формације нападају су логоре, колоне, кола и аеродроме нападају осјетљиве губитке, и један аеродром на обалском територију Либије.

У Тунису су италијанске и немачке борбене групе после жестоких локалних сукоба освојиле нови територију, запојевши сјажно брањене бродске посаде. Непријатељски противнападници су одбијени. Ухватили смо заробљенике и запљенили материјал. Ваздухопловство је поновило јаке нападе на луке „Бонни“ и Филвилд, погодивши више пута постројења.

Осовински авиони су, нападајући англоамеричке конвоје са снабдевањем у алжирским водама, погодили за посљедња два дана 5 великих трговачких бродова и један торпедер, оштетивши их тежко. Сам тога су током напада запалена два велика транспортна брода, међу којима један путнички брод. Авиони разараху погодили су једну подморницу. Треба рачунати са њеним губитком. Током ноћи бомбардована су постројења у Бони и један аеродром у Алжиру.

Борбени авиони напали су источно од Алжира један конвој оштетивши тежко 3 велика трговачка брода. Немачке подморнице потопиле су у поморској зони код Орана један транспортни брод од 12.000 тона из саостава једног конвоја, торпедовавши сем тога један велики путнички брод.

Западна Европа

Ваздухопловне борбе над предјелима Западне Европе настављене су са немашњеном жестином. Британци су извршили више ваздушних напада на западне запосједане територије и на разне немачке градове међу којима и Минхен. Не постигавши никакве значајније успјехе, платили су те покушаје многобројним авионима, што при знаје и сама Британска обавјештајна служба. Немачко ваздухопловство је са своје стране напало војне објекте у Јужној Енглеској, а нарочито луку у Лембору. Задана су знатна разарања, а сви авиони су се вратили у своје базе.

17 децембра уништен је код Бордоа један енглески саботажни одред, прије него што је стигао да шта узини.

Источни фронт

На кавкаском фронту владала је знатна борбена активност. На сектору Туапсеа консолидовале су немачке групе своје главне положаје, а у првом реду пут између Мајкопа и Туапсеа. Код Терека су се водиле жестоке одбрамбене и нападачке борбе. Дјелом прса у прса. Бољшевицима је пошло за руком да на неколико мјеста продру међу немачке положаје, али су у противнападу ти продори елиминисани, а знатан број совјетских војника је том приликом био заробљен.

У Стаљинграду су бољшевици покушали да нападају преко Волге. Покушај је слоњен у огорченим борбама са малог отстојања.

Такође и у Калмичкој степи одбијени су снажни совјетски напади. У једној акцији нападнут је и распршен један совјетски коњички одред.

Настављају се борбе између Дона и Волге. Бољшевици су ту током безуспјешних напада претрпели знатне губитке. На Средњем Дону је непријатељима околених наса, успио да изврши продор у одбрамбеном фронту. Овај продор је стварен по цијелу огромних губитака на совјетској страни.

Код Воронежа продрле су немачке трупе међу непријатељске голожаје, разоривши неколико утврде. Посаде су уништене. Противнападници су слоњени дјелимично већ на приправним положајима.

У зони Торонежа су Немци у напад и поред огорченог отпора освојили нови терен. Совјетски напади су одбијени, при чему су разорена многобројна борна кола. Западно од Торонежа крунисани су локални напади успјехом. Совјетске снаге су одбијене. У другој зони пошувале су двије совјетске дивизије да уа помоћ тридесетак борних кола освоје једну немачку утврду. Непријатељски покушај је слоњен.

Тешке борбе водила је немачка посада у Велике Луки. Бољшевици су под заштитом магле извршили нападе са огромним снагама и великим учешћем артиљерије. И поред свих руских овајничких напора није ни успијело да савладају одбрану немачких трупа.

У Југоисточној од Енглеског језера поновили су бољшевици са великим снагама своје нападе. Током успјешне одbrane разорена су 34 совјетска борна кола.

На источном сектору Карелије преплаке и на истоку Аунусе преплаке слоњено је више напада совјетских снага.

У Украјини су се мајарске трупе истакле у уништавању последњих побуњеничких банди.

Лаке немачке поморске снаге потисли су у Црном мору једну совјетску подморницу.

Пођите у народ!

АЛЖИР НЕКАД И САД

Дужност је сваког правог националиста да се бори за добро, напредак и развистак свога народа, по девизи: Са народом за народ!

Нарочито школовани људи морају увијек да су свјесни своје улоге у народу, да му се у свим часовима његова живота, тешким и лаким, радосним и тужним, нађу при руци, да га уопште, да му својом интелигенцијом, ањанем и умјешношћу освијетле животне стазе. И у мирним временима, а уколико више у бурним временима ратова и друштвених катаклизма, школовани људи никад не смију напустити свој народ; напротив, морају бити с њим, уз њега, подносити с њим добро и лоше и радити с њим за стварање бољег стања од онога у коме се актуелно налази.

Свијест о потреби да се наша интелигенција, кроз на вртлива и учалостена поседа је да пројима духове. Али, она се била послије једне велике трагедије коју је преживио наш народ, послије трагедије која је праћена многим недаћама, од којих се ни још нијесмо ослободили.

Ми морамо отворено признати да за посљедњих двије деценије наша интелигенција, и то она прва, непатворена, није вршила своју дужност. Док је она странствовала, обрађивала се кинеским вилом од свога народа, јављав махитама у круподерском љенствовању и у атмосфери кафанског дима, црних кафеа и блиједих илузија, — дотле су „вуци грабливи“ у јатгенским кожама, народни отпадници, издаци и крвопије, комунисти и њихови агенти, удружени са страним влашћеницима и унутрашњим рушилачким елементима, ушли у народ и дали се на деструктивни посао, трјујући народну душу, рушећи традиције, помућујући народну свијест, развјајући код народа страсти, мржњу, неслогу и раздоре, обарајући све ауторитете, — једном ријечу, уништавајући све што претставља суштинско једино народа и једно организовање националне заједнице. Црвотача, нагрхнен, изрван, народ је, у часу када се радило о бити или не бити његове организоване заједнице, услед духовне пометености и акције деструктивних сила, брзо подлегло. Не длази од себе ни оно што је могао дати с обзиром на своју бројну снагу, своју славу и историју и своје правдољубиво и богоугодно држање кроз вјекове.

Особито је народ у Црној Гори пострадао услед побуне, безумне и острабоичке партизанске побуне. Комунисти су у нашој сиромашној покрајини не само изаваљали материјална и лична пустошења, него су оставили тешке, ружне и штетне трагове у народној души, у осјећању и мишљењу, које треба што прије повратити. Они су своје жртве, народ и народну омладину, клудили разним предасудима које се појављују као сметња свакоме здравом развоју и реалном поимању.

По угушењу побуне у Црној Гори по разбијању крволочних партизанских хорда, остали су у народу и још прикривени извесни рушилачки елементи који, затронути својом лажном природом, неће да мрјују, нити да се праве видећи гроне резултате својих поствпака, него и даље роваре и пот-

стичу народ на нове неразумне акције. У тој противнародној работи они налазе сардинике и код неких, иако малобројних, наших људи, који се расипују између своје личне фианчке и духовне неспособности и својих фашистичких, неостварљивих, преживјелих и застаралих идеја, које се своде на своје једине природне стаскоје: властољубље и среброљубље по свакој цијени, па макар пролазио цео свијет.

Дошло је вријеме када нико од правих народних људи не смије остати неактиван. Народни интелектуалци треба да, као апостоли националне вјере, пођу у народ, да му објасне стање у коме се налази, догађаје који бунте око њега, а нарочито да му укажу на погубнељност, опасност и неоправданост комунистичке акције, акције која, под можда завољивим пароланама, извргава нашу нацију све новим и новим трагедјама, уништавајући и краљевице.

У то име, иако се топло поздравити акција коју развија Главни национални одбор преко подручних му организација са циљем да се народ у свако погледу објасни и да се поведе једна потпуна антикомунистичка борба не само на материјалном пољу, са пушком у руци, него и на духовном пољу.

K.

ВАЖНО САОПШТЕЊЕ

Банкарски инспекторат извјештава заинтересована лица да је, у вези са наредбом Н. Е. Губернера за Црну Гору бр. 306 од 2 октобра 1942 г., рок за пријаву потраживања, која су имали појединци или установе на дан 31 децембра 1941 год. код Државне хипотекарне банке, Привилеговане аграрне банке и Занатске банке, извјештој производњи од 31 јануара 1943 год.

Обрасци, потребни за подношење пријава, могу се добити код Банке д'Италија филијале на Петину, као и код Среских начелства у појединим мјестима.

Скреће се пажња да се, по истеку гореозначеног рока, задоцњеле пријаве неће моћи пријмити, те је у интересу свих, који до данас потраживања нијесу пријавили, да то неопозовано одмах ураде, а најкасније до 31 јануара 1943 год.

ИЗ УРЕДНИШТВА

Поводом наше књиге „ПКАО ИЛИ КОМУНИЗАМ У ЦРНОЈ ГОРИ,“ која се већ налази у припреми, појавиле су се извесне протјутке које траже слике погинулих националиста и новац за клиширање слика. Ови несавјесни људи новац задрже за себе а слике нам не дознаде и тим начином врше превару на наш рачун, јер нико није овлашћен да за рачун клиширања слика прина новац, нити ма у ком виду у вези са овом књигом, пошто трошкове оно израде клиштеносимо ми сами. Уједно врше и аљочин према успомени погинулих националиста, јер слике које они принају у наше руке не долазе, те је успомена на покојнике нишчеуана.

За абирање слика и докумената овлашћен је једино наш сардиник г. Стеван Рајковић и нико више. Сви добронамјерни људи могу дознати лични љему или поштом нашој Редакцији сва документа и слике које налазе а потребно да уђу у нашу књигу.

Грађанин Ублажите тешко стање набојница давањем прилога за зимску помоћ.

Рузелтовци путеве, којима он иде у настојању да створи неки одлучнији копнени фронт, запетљани су и тешко пролађи. Гдје је сустигно ногу и покушао да се одржи — као на пр. на Филипинима и у Холандској Индији — тако је морао да капитулира. Настајао је и да сјемести своје сјеверноафричке трупе на упоритишта сва фронтва, иван акционог поља, што се каже „дебело глхадовни“. Сада разе доларски империјализма на томе да сјемсте своје војне снаге у Сјеверној Африци, на прагу европске тврђаве. Апазд извршен на мјестима најинтензитета отпора требао је да сјемести чиницу да је стварање главниог фронта на западном дијелу европског континента, по уауздним непрестаним зађвјетима Стаљина, потпуно невољовљива ствар. Па ипак има од Гбу Јорка до Алжира 6.750 километара пута за сјеверноафричке транспортне, што је осовинским подморницама повољно за вршење пустоше међу американским конвојима. Брже за снабдијевање сјеверноафричких трупа постављају пред Рузелта валатке, које ни све његове акробације бројкама нијесу у стању да вриједи, али будући да од Алжира до Марсеља има вјане од 700, а до Сардиније чак и свега 630 километара, то се силе Осовине створила војна потреба да осигурају сјеверноафричку праг Европе.

Понавља се случај да европски континент пребацује висице само преко широког медитеранског јарка. Овађе се налазила милионска варош Картага, коју су римске легије порушиле, покованим тако пуњске намјере према Сицилији. Од прадавних времена владали су међу сјеверозападним дијеловима Африке и Европом најтисељни односи. И ако је Француска осјећала своје сјеверноафричке посјеле, а нарочито Алжир, органисим дјеловима своје државе, може се то објаснити управо њим најтисељним везама које тесирају још на најтисељније доба. Алжир је за сваког Француза само преко мора продуђени дло Француска, те његове три области — алжирска, оранска и константинска — потпададе су не под француског министра колонија, него под министарство унутрашњих дјела, па је тако англоамерички разбојнички препад истовјетан са непосредним насилем над француским државним територијем.

Французи су морали да ову земљу освоје са сабљом у руци. То је почело 1830 године; тек 1837 године обила, а морало је проћи још неколико деценија док се нијесу у брдима Великог Алтаса смириле борбе против Маробута.

Француска је већ Берберима имала исто толико мук колико и Рим са њиховим прецима Нумбјанцима, чијег се краља Јогурте слика још дан длањашки може наћи скоро у свакој берберској колиби или шатору.

Светлокожи уробојници дали су доцније пуне руке посла сјеверноафричком царству Германа, а онда и Биантинцима. У VII вијеку продрли су у Алжир Арабљани и доијели са собом нову вјеру — Ислам. Дошло је до јаког мијешања крви између овајана и покорених „кабила“ што знаа и племена“. Дуж обала гдје је то најчешће прикладно за обрађивање, те су насеља више нагрђана, насељани су се углавном Маари, једна мијешавина између арапских југозападнo-европских и берберских елемената. Чести су били славјени да су морепловци, полазећи из европских лука у Средоземно море, код алжирских обала падали у руке гусарима, те умрвали као робови под жарким афричким сунцем. Такође и када су Турци 1519 године успоставили своју суверену власт над Алжиром, и када су се 200 година доцније осилили домаћи господари „бејови“, чја се бесплодна управа ограничавала само на испоставање најбесмисленега самољења, наставила су се у широком појасу до те веље равбојништва, гусарства,

отимачине луку, изнуђивана дапка и плачка, и то у најтисељнијем развјеру.

Ситне борбе на алжирском територијоу полако су ишчеле преко Французима, али у овог зато тек крајем прошлог и почетком овога вијека престали немири тамо гдје се пустина Сахара пројима према Сјеверу.

Још и данас тјерају намади своја стада оваца и коза преко високих стена; они познају само једног јединог господара — пророка Мухамеда — и сматрају широке просторе, рјетко обрасле цбуњем, својим његовим сљедбеника. Горе, између мора и једнаких дна, пружају се њиве, баште и воњаци, расту маслине, смокве, наране и дуван. Жељезнице и добри путеви спајају град са градом. У лукама је равнијана велика извозна трговина, те је из самога града Алжира у нормално добо полавало годишње око 7 500 бродова.

Алжир данас има преко 7 милиона становника, од којих једна седмина оцапа на Европљане и људе европског поријекла, док уробојника има 6 милиона.

СПИСАК

прилагача за зимску помоћ

Ана Митановић	.....	Лира 3.000.—
Тана Станко	.....	2.000.—
Чакли Дуван	.....	3.000.—
Милић Илија	.....	2.000.—
Петровић Стеван	.....	1.500.—
Гачар Мило	.....	1.000.—
Вуковић Анка	.....	1.000.—
Кривопаљи Мило	.....	1.000.—
Вујовић Новиша	.....	1.000.—
Гордић Мило	.....	1.000.—
Бујен Драго	.....	1.000.—
Вуковић Илија	.....	1.000.—
Николић Радомир	.....	500.—
Милишић Стеван	.....	300.—
Кривац Никола	.....	300.—
Штака Мила	.....	300.—
Милошевић Марко	.....	200.—
Царототић Банасарио	.....	200.—
Петровић Перо	.....	1.000.—
Делић Вељко	.....	1.000.—
Трковић Миха	.....	1.000.—
Милошевић Мило	.....	1.000.—
Вуковић Петар	.....	1.000.—
и по лира 100 сваког мјесеца	.....	1.000.—
Синовић Киће	.....	1.000.—
Марковић Душан	.....	1.000.—
Ивановић Душан	.....	1.000.—
Јурашевић Бејсам	.....	1.000.—
и по лира 100 сваког мјесеца	.....	2.000.—
Марковић Гојко	.....	1.000.—
и по лира 100 сваког мјесеца	.....	500.—
Вановић Митар	.....	500.—
Мартиновић Петар	.....	500.—
и по 100 лира сваког мјесеца	.....	500.—
Марковић Живко	.....	500.—
Крајчевић Буро	.....	500.—
Кривопаљи Антон	.....	500.—
Ивановић Пуле	.....	500.—
Вујовић Буро	.....	500.—
Мирнић Ибро	.....	500.—
Мартиновић Максим	.....	500.—
Антић Илија	.....	300.—
и по 100 лира сваког мјесеца	.....	300.—
Тоданшевић Лаво	.....	300.—
Видковић Марко	.....	300.—
Врбица Мило	.....	300.—
Костић Станко	.....	200.—
и по лира 100 ва 5 мјесеци	.....	300.—
Јахич Хусеин	.....	100.—
Орловић Душан	.....	100.—
Ковачевић Петар	.....	100.—
Уларевић Михаило	.....	100.—
Вујовић Сава	.....	100.—

Арабљани организују англиски пројекат о организовању Палестине

Непријатељство са којим је цијели арапски свијет дочекао англоамерички пројекат образовања унионистичке државе присило је лондонско и ваџингтонско владу да учине корак напре оријентистици су у правцу компромисног ријешења. Према новоме пројекту требала би се у Палестини створити држава на националним базама у којој би морали учествовати и Арабљани, што би требало одлагати длабоки страх Арабљана да падну под власт јеврејске војине. Такође овај други пројекат показује жељу Англоаца да вагосподате том земљом под јеврејском контролом и англоамеричком протекторатом.

ИТАЛИЈАНСКИ БОМБАРДЕРИ НАПАДАЈУ СИРИЈСКА ПРИСТАНИШТА

Оживљавање борбене акције на бирманско-индијској граници

ОДЈЕЦИ САСТАНКА ХИТЛЕР - ЂАНО

Италијански билтен број 944 од 25 децембра 1942-XXI

Главни штаб италијанских наоружаних снага јавља:

У Сиријској области владала је обострано жива акција извиђачких одреда.

Приликом напада на један наш истраживачки аеродром одбрабене баше-рије су потопиле и разориле два непријатељска доловјера.

У Тунису су обједиени нови проиштинички проиштинички изведени из снажну рат и вјерску подршку.

Средоземно Мору

Италијански авиони великог радиуса акције стигли су до сириског Триполитиса и Бејрута, те су бомбардовали рафинерије и складишта извазваних више пожара видљивих са знатног отстојања.

Посаде су опалиле присуство противничких ловаца који нијесу ни најмање ометали акцију наших посада, те су ове могле несметано бацити своје бомбе на одређене циљеве.

Британски ваздушни напади на острво Лампедузу и на околину Напуља нијесу проузроковали жртве. Задана је извесна штета.

У скраћеним акцијама на Средоземном мору потопљен је један италијански торпидер. Посада је дијелом спасена.

Јапански бомбардери над Каликутом

Почетак ваздухопловне акције против Индије

Калкута је претрпјела први ваздушни напад. Многобројне бомбе бачене су на периферијску зону града.

24 децембра су јапански авиони помовили два напада на Источну Бенгалу. Током првога напада бомбардован је предео Батели, а током другог област Китангонга.

Прво бомбардовање главнаога града Бенгалције изазвало је међу становништвом ново врене против Енглеза. Поворке су дефиловале пред двором британског гувернера. Демонстрации су носили транспаренте са повикима да Енглеви напусте Индију.

Посље јапанских ваздушних напада отпочела је евакуација Калкуте. Извиђачи су могли контролисати штету изазвану укупљеним и запаљеним бродовима, пригодним ваздушних напада на тај град. Међу британским становништвом изабла је паника.

Свајане се у већи са бомбардовањем аеродрома Калкуте да су бомбе изазвале огромне пожаре. То исто се догодило и у Китагоњу, где су се запалила бензинска складишта. Непријатељ није реагировао. Ниједан пројектор и ниједна батерија нијесу ступили у акцију. Ниједан ловаца авион није се подигао против јапанских бомбардера.

Према вјестима из Индије наредио је главни командант Индије генерал Вавел да се затвори индијско-бирманска граница, најављујући да је прелаз преко исте забранен. Ко буде противно поступао биће предан ратном суду.

Америка помињемо Русији штартом

Свајане се из Москве да је 50% жељеза које су Сједињене Државе подале Русији било неутробљиво. Надлежне американске власти повеле су истрагу те су неки индустријалци оптужени да су слали шкарт.

Њемачки билтен од 24 децембра 1942-XXI

Фиреров главни штаб јавља:

Њемачке трупе одбиле су на сектору Терек и у Калмичкој степи непријатељске нападе, изадавши противнику крваве губитке током једног свог побједоносног напада. У једној акцији нападну је распршио један совјетски коњачки одред. Између Волге и Дона ухваћено је 600 заробљеника и разорено 15 борних кола. Совјетски проивнапади су спомљени. На доњем сектору наставља се одбрабена битка у борбама са најизмјеничном срећом. Током дпротивнападачких акција на централном сектору разорене су многобројне утврде. Непријатељски напади су спомљени. Ујуготочно од Иљменског језера поновно је непријатељ са великим снагама своје нападе. Током успјешне одбрабене разорена су 34 совјетска борна кола.

У Тунису су напади њемачких трупа довели до локалних успјеха. Спомљени су непријатељски покушаји поновног освајања изгубљених положаја. Ухваћено је 200 заробљеника. Нобас су њемачки борбени авиони бомбардовали лука постројења у Бенгазију и један аеродром на обалском територију Либије.

Британске ваздухопловне снаге напале су дању неколико мјеста на засељеном територију на западу, те су бациле ноћу појединачне бомбе на западу Њемачку. Током ових ваздушних напада оборено је 8 непријатељских авиона.

Подморнички рат

Једна осовинска подморница напала је именана војна постројења острва Киросо у Малим Антилима. Подморница је ушла у једну луку и отворила пљубу на топа, а истовремено бацила два торпедна на укупљене бродове, од којих се један окренуо на страну прерушних неколико великих пловних објеката. Било је мртвих и ранених.

Једна друга осовинска подморница торпедовала је и потопила у Северном Атлантиту један сјевероамерички трговачки брод. Потопљење се извршило првих новембарских дана, али тек сада је сјевероамеричко министарство морнарице нашло за сходно да то објави.

Совјети не знају како да ријеше тешки проблем транспорта

Добијене су вјести о организацији совјетских жељезничких транспорта. Неки руски листови пишу да су се ови транспорти показали недовољноима и да, што се знама више примиче, све више долазе до изражаја њихови недостаци. Државни и цивилни управљачи починили су низ погрешака, те се не зна како да се подмире потребе које све више расту.

Америка стезае појас

Све веће војне потребе присиле су сјевероамеричку владу да смањи потрошњу житарица за цивилно становништво. Наредено је ограничење потрошне конзервираних производа чије су резерве исцрпљене. Мјере које су у Сједињеним Државама проведене ради ограничења кретања аутомобила погодиле су 7 милиона приватних кола.

Одјеци састанка Хитлер-Ђано у сјетској штампи

Цјелокупна њемачка штампа истиче велики значај разговора које је Фирер имао са грофом Њаном и маршалом Кавалериом у сјетској Главном стану. Сусрет је изостао велику вољу Осовине да мобилизује све енергије за извојевање коначне побједи. Италија, Њемачка и Јапан, уједињени у овом рату за отстанак и слободу, створиле су прелудослове за триумф заједничких идеала који теже за тим да се успостави право народа на правду и нови поредак.

Осовина и њени савезници не само да бране Европу од опасности која јој пријети од страшне плуто-јеврејско-совјетске диктатуре, него и од катастрофе која би задесила континент ако би Лондон, Москва и Вашингтон још једном успјели да се наместу Европи за господаре. Исто вјетност погледа Италије и Њемачке — наставља лист — нашла на пуни развој и на највиши значај у заједничком задатку успостављања у Европи новог поретка. Ове силе које се боре неће имати мира све док борби између двају супротних и непомирљивих свјетова не доведе до триумфа идеје двају великих шефова Осовине. Лондон и Вашингтон, сваки за свој рачун и у свом стилу, покушавају да остваре свјетску хегемонију која би од других народа начинила робове. Ови разговори — истиче њемачка агенција — изражавају према томе високи дух одговорности који је увијек прожимао велике Осовине уземи са којима догађајима који иду за осигурање коначне побједи европских народа.

Берлинским листови јавља једнодушно да је сусрет у њемачком Главном стану утврдио ратне планове за 1943 годину на бази потпуног споразума по свим ратним питањима и проблемима. Нема никакве сумње у то да Италија и Њемачка заједно са Јапаном имају неизмјерно више борбене квалитете него њихови непријатељи. Мађарска штампа истиче да је италијанско-њемачко братство оружја ванредно значајан елемент у рату. Ови разговори доказују колико су правне илузије британске пропаганде на ослабљене сарадње међу силама Осовине. Бугарски листови пишу да сваки сусрет осовинских првака представља нови доказ њихове воље да настављају рат све до потпуне побједи. Данска штампа констатује несомљиво пријатељство између Италије и Њемачке и потпуно слогу у вези са разним проблемима. Швајцарски листови примјећују да је Италија преузела главну улогу у медитеранском рату. Румунска штампа тврди да су ови додиром увијек слиједиле позитивне чињенице како на политичком тако и на војном пољу. Швајцарски листови истичу вољу за борбу до побједи коју понављају осовинске силе. Франска штампа једнодушно истиче значај разговора у којему је поново поврћена истовјетност гледишта осовинских народа.

Свајане се из Лондона да је сусрет између Хитлера и грофа Ђана изазвао прервобу међу британским круговима, који сматрају да су се на састанку водили разговори о важним проблемима и да су се пројектовале одлуке од великог значаја.

— Ревиза „Фореза Еферс“ јавља да су исцрпљене златне резерве Енглеске банке. Лондон је претрпо непоправљиву штету у својим трговачким позицијама.

Убиство Високог комесара Француске Северне Африке

Очигледно дјело агента Интелигенс Сервиса

Француске власти у Алжру објавиле су под иучерашњим датумом следећи званични комунике: Адмирал Дарлан, Високи Комесар за Француску Северну Африку, убијен је у својој канцеларији. Умро је за вријеме прелова у болницу. Убица је ухапшен на лицу мјеста. У Алжру влада потпуно ред. Убица је свијеста испитан; још није познато његово име.

На основу нових обавјештена изгледа да је починила атентата Француски геологиста, на служби Интелигенс Сервиса.

Радио-Алжир је саопштио да је Дарлан убијен у тренутку када је стицао у свој уред. Убица, који је очекивао у престољу, чим је опазио адмирала, одмах је испалио на њега три револверска метка, ранивши га у уста и прса.

Дарланов убица је 20-годишњи младић. Након што је атентатор погодио Дарлана, пуцао је на једног чиновника, који је дотрчао, након чега је био савладан и одлучен. Свијеста, нешто што је Дарлан изгубио, свијеста, рекао је: „Нема више потребе да ми помажете. Енглеска је постигла свој циљ“. Негодовање мјеснога становништва отргомо је. Нема никакве сумње у то да се ради о ударцу британске тајне полиције.

Пошто је Лондон изгубио сваку наду да га посађава Вашингтоном, закључио је дискусију укљонивши француског адмирала.

Генерал Жиро је наследио функције убијеног Дарлана.

Конференција у Токију

Претставник кинеске националне владе стигао је у Токио, где га је примио јапански Министар претседник, након чега је посетио Министра морнарице и Министра за послове Велике Азије и Министра иностраних дјела. Кинески Министар претседник имаће важне разговоре са водећим личностима јапанске политике.

КРАТКЕ ВЈЕСТИ

ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Вјести из Лондона јављају да су кинески вјештачи из Француске објавили бијелу штакр, те јест дошло у ратноне, али одбацио да ради. Изгледа да је томе разлог одлучавање неких радника.

— Савезне се из Лондона да је производња капа нег уљена у Енглеској опала за 959 тона недељно.

— Свајане се из Кине да сада 12 хиљада Кинеза одлазе у Британску армију. То показују огромне потешкоће на које наилази Велика Британија у врвољу војног потребних трговачких посуда.

— Британске су власти у Кангу опалиле су поначну акцију бољшевичких и американских агента у Египту. Наз алаваца ставља Енглеска на знање да странци умијештају настоја да што више изолују одnose између Енглеске и Египта.

— У Лодону је изазвала коментарне чињеница да ће и 14-годишње дјетерке бити мобилизоване за рату у Канру опалиле су поначну акцију бољшевичких и американских агента у Египту. Наз алаваца ставља Енглеска на знање да странци умијештају настоја да што више изолују одnose између Енглеске и Египта.

— У Магред је стигао са источног фронта 1420 шпанских добровољаца. Сјетина их је дочекала са великим одушевљењем.

Англасаси су изгубили 30 милиона тона трговачног бродовла

На мјеродавним мјестима се изјављује да је англасаска трговачка морнарица изгубила 28 милиона тона, што претставља цинковску бројку коју никада програм нових конструкција неће никада моћи да надокнади. Успоређујући са 1941 годином порасли су англасаски губици за 30%. Од 1 јануара до 17 децембра је акцијом подморница и ваздухопловства разорено 1.370 бродова од укупно 8,607.000 тона. Ако се води рачуна и о 2 милиона тона заробљеног бродовла, добија се округли број од укупно 30 милиона тона.

Аустралијанци гледају скептично на развој догађаја

Један аустралијански министар упозорио је своје суграђане на опасност од непријатељског продора. Он је изјавио да је јапанско напредовање заустављено, али да треба бити спремни на нове противничке покушаје инвазије на континент. Будући да су неки војни коментатори надали мишљење да садашњи успјеси представљају прекретницу у рату, изјавио је министар да је то само обична нада.

Америчанци у Данару

Северноамеричке трупе, које су стигле у Дакар, запосјеле су ту зону. Гувернер колоније Буасон тврдио је да ниједан странац неће ставити ногу на тај територија, јер би француске трупе у том случају пружиле отпор. Међутим када су поморским и ваздушним путем стигле америчке трупе, није он пружио никакав отпор, него је чак помогао искрцавање и лично се интересовао за смјештај трупа а нарочито северноамеричких официра. Ово је још један француски официр из дугачког списка издајника. Прве кораче северноамеричких трупа попутрила су многобројна хапшења, чак и у круговима енглеских грађана.

„СЛАВИЈА“

осигуравајућа банка у ЉУБЉАНИ

преузима све врсте осигурања

Представници у Црној Гори:

ЦЕТИЊЕ:

Марко М. Мартиновић, суд. потпуковник у пензији;

НИКШИЋ:

Лазо Њушић, прок. никшићске Кредитне банке;

ПОДГОРИЦА:

Алекс. Голубовић, прок. Подгоричке банке.

МАЛИ ОГЛАСИ

Т. Фн - 540

Трговачка банка на Цетињу, овим објављује да су на главој годишњој скупштини одржаној дана 16 августа 1942 године на Цетињу изабрани за чланове њеног Управног одбора и то: Јерговић Др. Никола, Јовановић Саво, Лазовић Митар, Врбаца Мило, Радићковић Ј. во, Роговић Буро, Станкић Борђе и Шестан Зеф, из Цетиња.

Окружни суд у Цетињу на основу §-а 5 трг. закона, по жалби прописе таксе тврди да су Јерговић Др. Никола и Јовановић Саво, као чланови управног одбора ода. банке оглас у свему за свој признали.

Окружни суд на Цетињу, дана 17 децембра 1942 године

2-3

Ог - 642

Пр. предлогу Друштва „Свети Владимир“ - Цетињска читалница — у Цетињу објављује да су издати изгубљени штедне књижице и то: а) Црногорске банке — Цетиње број 20674 са салдом улога од лира 14,200 и 20%; б) Трговачке банке — Цетиње број 8371/1 са салдом улога од лира 2.580 и 5%; в) Државне Хипотекарне банке — Главни филијал у Цетињу, П. бр. 663 са салдом улога од лира 30 — које гласе на име Друштва „Свети Владимир“ - Цетињска читалница — у Цетињу. Поима се свако у чијим се рукама те књижице налазе дати у року од шест месеци од дана објављивања овог огласа дојесе суду. И друга учесници имају у том року да сваке приговоре против предлога

На продаји
по **L. 82,50** литар
код јединог повјереника
— за Црну Гору —
МАРИО БЕРСЕЛИ
БАЛШИЋА ПАЗАР, 7
ЦЕТИЊЕ

за повншњи предметак књижица, јер је их у противном по истеку тога рока, суд прогласиће за ништаване.
Окружни суд као штељачки у Цетињу, дана 17 децембра 1942 год
Пословни број Ог 642. 2-3

Своју личну легитимацију издати му од стране Градског Поглаварства у Подгорици под бр. 7154/1 изгубила сам, те је са овим оглашава неважском.
Љубица Радуловић
Улица Краљ. Николе бр. 1

Моју легитимацију бр. 2322, издану од општинског подгоричке изгубио сам те је са овим оглашавају ништавану.
Тодија Брајковић
уц. III р. трг. Академске Подгорница

Карте за хлеб и остале намирнице бр 12339 и 12340 изгубио сам па их овим оглашавају за неважске.
Андреја Врбаца
Подгорница — Ораховачка 18

Изгубио сам свједочанство о свршеном првом разреду подгоричке гимназије, те га овим путем оглашавају за неважске.
Милош П. Луковић
Полговица

Изгубио сам своју личну легитимацију издати му од стране Градског Поглаварства под бр. 7688, те је овим путем оглашавају за неважску.
13
Владимир Т. Ристић
Подгорница — Роговића 6

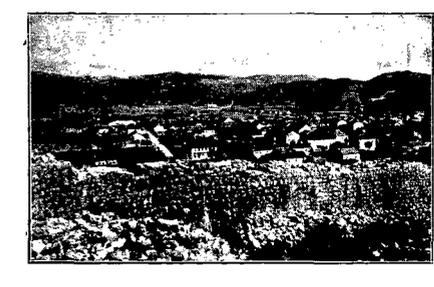
РАДИО-ЦЕТИЊЕ

КАЛАС. ДУЖИНА 218 М. РАДНО 1381 КИЛОЦИКЛА
Црногорски радиофонијски станица преноси свакодневно следеће програме:
У 8 часова: Звук тачног времена и дневни саопштења Језику;
У 8.15 часова: Дневни на српско-хрватском Језику;
Од 12.30 до 13 часова: Музички програм;
Од 13 до 13.15 часова: Звук тачног времена и дневни саопштења Језику;
У 13.15 часова: Дневни на српско-хрватском Језику;
Од 20 до 20.20 часова: Звук тачног времена и дневни саопштења Језику;
У 20.20 часова: Дневни на српско-хрватском Језику;
Од 20.30 до 22 часова: Музички програм;
Од 22 до 22.15 часова: Дневни на српско-хрватском Језику;
Од 22 до 23 часова: Музички програм;
Специјална преноса на српско-хрватском Језику:
У суботу — од 19.15 до 22 часова: Час за војску;
У суботу — у 21 часова: Концерт композиција које су савремене америчке музичке композиције;
У уторку — од 12.30 до 12.45: „Љубавна свјетлост“;
У петак — од 8.30 до 8.50: Дневни на српско-хрватском Језику;
У суботу — од 8.30 до 8.50: Свјетлост на српско-хрватском Језику;
У петак — од 12.30 до 12.45: Нерска проповијест.

НОВА

1943

ГОДИНА

НИКШИЋ

МОТИВ ИЗ ЗЕТЕ

МОТИВ ДАЛЛА ЗЕТА

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

Зидни календар за 1943 годину

садржи 75 листова велике осмине, са исто толико илустрација и приказа црногорских и италијанских предјела и са више актуелних фотографија и текстова.

ЦИЈЕНА КАЛЕНДАРА ЈЕ **L. 20**— ПО ПРИМЈЕРКУ

МОЖЕ СЕ ДОБИТИ КОД СВИХ ПРЕПРОДАВАЦА „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Поруџбине уз унапред послати новац слати на адресу: УРЕДНИШТВО „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“, ЦЕТИЊЕ